

(66)

F O R S V A R S K L U B B E N A V 1 9 3 6.

10-årsjubileum

19. mars 1936 - 19. mars 1946.

105396

Motto: "Vår ære og vår makt i flåtens hånd er lagt".

Når jeg nu idag, på 10-årsdagen for klubbens stiftelse, skal fremlegge en rapport for de siste fem års virke, er det med underlige følelser. Klubben blev stiftet for å arbeide for den norske marine, og de første år av dens liv gjorde den også dette, og med meget held, hvilket vår første femårsberetning viste. Men disse siste fem år har vi jo til vår store sorg ikke kunnet gjøre noe for vår kjære lille marine, vi har måttet ofre oss for andre, dog ikke mindre viktige formål, idet vi har arbeidet helt illegalt for "Gutta på skauen" og gutta i utlendigheten.

Da vi på vår femårsjubileum 19de mars 1941, drøftet klubbens videre skjebne, fremkom der fra endel engstelige sjeler forslag om at vi skulde stanse og se tiden an. Det var en vanskelig og urolig tid, klubber blev oppløst og deres kasser beslaglagt. Slik kunde det jo også gå med oss. Heldigvis var størsteparten uvillige til å slutte, og der blev så bestemt at klubben under det fredelige navn, Fru Batzers klubb" skulde fortsette å arbeide, men kamuflert, idet vi oppgav som formål å arbeide for de krigsherjede bygder og for de krigsforliste sjømenn. Vi besluttet å adoptere et såkalt "Gudbarn" fra Nordnorge, og fikk gjennom Nationalhjelpen tildelt en liten gutt, Knut Åsvik fra Narvik. Der blev innsamlet 360 kroner og frøken Ender påtok sig å sende disse, samt litt klær som klubben sydde, Vi besluttet også å sende regelmessig penger til Knut og dette blev gjort gjennom flere år.

Nu vendte vi oss til Forsyningsdepartementet og bad om tillatelse til å kjøpe garn fra fabrikk, samt skjortestoff, under foregivelse av at dette skulde gå til sjømennene. Vi fikk kjøpe 50 kg. garn og 350 meter deilig ekte blåtøi og da høsten kom var vi i full sving.

I juli måned opplevet vi den sorg at en av klubbens stiftere, vår kjære fru Else Christensen, klubbens kasserer og

ivrige medlem reiste til Førde. Fylkesmann Christensen gikk nemlig av som fylkesmann og forlot for bestandig Oslo. Vi hyldet fru Christensen ved å utnevne henne til "Æresmedlem" og til jul sendte vi henne en plakett med inskripsjon og 3 bøker.

I klubbens årsberetning står som resultat at vi har strikket 350 par strømper og 60 par votter, som vi har forært til "trengende". Ja disse trengende var "Gutta på Skauen" og fortellingen om dette er som et rent eventyr i 4 kapitler.

Kapitel 1: Strømper og skjorter.

Allerede meget tidlig fikk vi høre at der var dannet små kompanier som øvet i Nordmarka og Oslos nærmeste omegn, men hvordan komme i kontakt med dem? Jo, her var tilfellet oss gunstig. Vår egen fru Vik hadde en kjekk sønn som var medlem av en av disse flokkene. Dette meddelte hun mig i all hemmelighet, og gjennom ham kom jeg så i forbindelse med en av troppsførerne, som henrykt tok imot mitt tilbud om strømper og skjorter. Nu foregikk utleveringen på den måte at vi lagret sakene i fru Viks kjeller og samme dag blev de hentet av pålitelige folk som besørget resten av utdelingen. Dette pågikk hele 41 og 42, men så blev der uro så vi stoppet utleveringen en tid. Vi måtte ikke opdages. Det var imidlertid ikke bare våre gutter i Nordmarka som fikk våre gaver, nei, vi kom i forbindelse med dem som sendte langveis også, vi sendte mange deilige skjorter og strømper: til Odd Nansen på Kirkenes, til en leir på Kautokeino og senere til studentene i Tyskland og officerene på Hvalsmoen før de sendtes til Tyskland. Siden jeg hadde lovet det, måtte vi naturligvis også forære endel til vårt Internationale Sjømandshjem, fru Thomassen har skriftlig kvittert for dette, men det var bare en brøkdel som gikk dit, det må jeg tilstå.

Kapitel 2. Posene.

Ja posene det var en vellykket affære, og mange varme takksigelser har vi fått for dem. Saken var slik. Høsten 1942 fikk vi anmodning om at lave poser inneholdende sanitetsmateriell, hermetikk, sysaker og toilettsaker til bruk under evakuering, og til hjelp for dem som måtte ut på skauen.

Men dette måtte jo laves litt praktisk så posene kunne ta minst mulig plass og innholde det aller nødvendigste. Vi komponerte da endel poser av vindstoff, senere da dette slapp op, brukte vi alt vi kunne overkomme av litt solid blåtøi. Posens størrelse var ca. 20 x 25 cm. og inneholdt: sepe, vaskeklut, håndklær, neglebørste, tannbørste, tannpasta, fyrstikker, lys, lysestake, lommetørklæ, sårsalve, plaster, enkeltmannspakke, rensed vatt, lerretsbind, sikkerhetsnåler, synåler, sytråd, strømper, stoppegarn, litt hermetikk, cigaretter, chokolade, ja det var utrolig hva de små posene kunne romme. Alle våre bekjente ydet sitt bidrag til dette arbeide, og da vi tilslutt måtte stoppe, hadde vi lavet 1500 poser.

Utdelingen av disse posene var forbundet med endel risiko, men foregikk ufortrødent gjennom 2 år. Det gikk for sig på følgende måte. Posene ble samlet i strisekker og lagret i fru Viks kjeller. Om eftermiddagen når det var mørkt, kom gutter med kjelker og hentet sekkene. Men så ble der endel ugreie med avhenterne, de merket at de ble skygget, og da måtte dette jo legges helt om. Det varte en stund innen vi fikk en ny måte å levere på, men så gjorde jeg heldigvis bekjentskap med fru apoteker Tobiassen, som formidlet forsendelsen. Nu foregikk det på følgende måte. På avtalt tid, forskjellig for hver gang, møtte jeg opp i Josefinegate og her kom kjørende inn i gården en nydelig liten varebil, tilhørende E. Moestue og Cie. Sjøføren og jeg vandret ned i kjelleren og hentet sekkene, som derpå sendtes ned til Rikshospitalets apotek og bragtes ned i kjelleren. Her ble sekkene hentet av syklister når mørket var faldt på. Ofte ikke før midnatt. Dette var naturligvis forbundet med fare, men hvem tok i betenkning å risikere litt, når vi kunne hjelpe våre gutter som villig satte livet sitt inn for oss og vårt elskede land. Ja, jeg synes oppriktig synd på dem -- heldigvis fåtallige -- som i denne tid bare tenkte på sin egen sikkerhet og sitt eget lille betydningsløse liv.

Ialt ble der lavet ca. 1500 slike poser, og at de kom til nytte, har vi mange vidnesbyrd om.

Kapitel 3. Sanitetsmateriell.

Der ble opprettet endel små lasaretter omkring i hele landet, og disse trengte naturligvis hjelp i form av sanitetsmateriell av alle slags. For nu ikke å vekke for megen oppmerksomhet, fordelte vi arbeidet på de 14-daglige møter i

klubben og tre små underavdelinger som arbeidet privat i hjemmene. Den ene avdeling arbeidet hver mandag hos fru Ruth Holst, Makrellbekken, den annen avdeling arbeidet hos fru Killengren i pensjonatet hos frøken Koren. Den 3dje avdeling var klubben "Haabet" som arbeidet hos frk. Staw i Holtegaten 11. Vi lavet særlig kompresser og gasbind. Mange mange tusen slike ble forferdiget, og derpå bragt ned til Rikshospitalet, som steriliserte dem og sendte dem ut gjennom mange kanaler. En av disse kanaler het søster Ruth Andresen på Rikshospitalet, hun var strålende. Likeså dr. Bjørn Bakke som stod i nær kontakt med apoteker Tobiassen.

Imidlertid kom der endel vanskeligheter med dette arrangement for apoteker Tobiassen og frue måtte plutselig ta en tur til Sverige, de var jo begge intenst optatt med illegalt arbeide, så nu måtte vi atter ut på jakt efter ny formidler. Vi fikk heldigvis igjen ordnet saken ved at vi fikk forbindelse med ingeniør Willoch på Frydenlunds bryggeri. Han var nok en meget virksom og betydningsfull mann og det var heldig at vi fikk kontakt med ham. Vi samlet nu alt materiell hos mig privat, og her kom så hver mandag middag en ung mann med ryggsekk og koffertter og hentet. Vi forærte nu både sanitetsmateriell og gode strømper og skjorter, blåskjorter og sykehuskjort**er**, og "forretningen" gikk livlig. Dette foregikk hele 1943-44-45, ja, like til 1ste mai 1945. Da ble siste ladning hentet. Hjertelike takkebrev er innløpet fra de avdelinger som fikk våre gaver.

4de kapitel. Medicin.

En dag fikk vi oppfordring fra den "fordringsfulle" Willoch til å skaffe medicin til førstehjelpsstasjoner som skulde betjene et kompani. Der var oppstått vanskeligheter med flere sorter, dels kunne de absolutt ikke skaffes ved direkte kjøp over disken, dels var de varer som kunne fåes kjøpt yderlig små. Man måtte fly fra apotek til apotek og samle inn. Dette hadde organisasjonens menn ikke tid til; og nu vendte de sig tillitsfuldt til "Fru Batzers klubb". Ja, det kunne jo ikke nytte å avslå, vi fikk gjøre vårt beste og vi gikk igang. Her gjaldt det altså å komme i forbindelse med dem som solgte under disken, og jeg skal si der var mange strålende resultater.

Vi vendte oss til de apotek hvor vi kunne få forbindelse gjennom bekjentskap til provisorerne, mange steder fikk vi medicinen helt gratis når vi bare meddelte at vi arbeidet for "Gutta på skauen", noen steder fikk vi veldig reduksjon i prisen, men det beste var at vi virkelig fikk de mediciner vi bad om. I denne forbindelse vil jeg nevne frk. Eskildsen på apoteket "Hjorten", fru Trost på Grefsen apotek, frk. Storaker på Grünerløkkens apotek, frk. Kaggestad på Frogner, frk. Knutsen på Hygiea, frk. Blütecker på Sfinxen, hr. Strandenæs på Idun, apotekeren på Ila apotek, ja, om jeg hadde henvendt mig til flere, hadde jeg nok også fått hjelp der. Utenbys var det Sandviken som hjalp oss. Mange ganger måtte vi gå forgjeves fordi der faktisk var utsolgt nettopp det vi trengte, men som regel greide de det. En av dem som i denne tid ydet oss verdifull hjelp, var dr. Ragnar Nordlie, han var utrettelig i å fremtrylle, både instrumenter som var det aller vanskeligste, og 24 flasker tran som han bar på sin rygg opp til mig. Vi skaffet medisin for flere tusen kroner, og vi var selv like imponerte over resultatet som hr. Willoch. En eneste gang trodde jeg at vi ikke skulle kunne opfylle ønsket, nemlig da han bad oss skaffe Aceton. Hele 5 kg. skulde og måtte de ha. På flere apotek svarte de at dette stoff ikke hadde vært å oppdrive på flere år, andre steder hadde de så lite, at vi kun fikk noen få gram. Ingen kunde heller forstå hvortil dette stoff skulde brukes, det var jo bare noe som bruktes av Nerlien o. l. forretninger. Men vi ga oss ikke, og tilslutt fikk vi de ønskede 5 kg. ved å reise ut til Sandvikens apotek, som sannelig hadde altsammen. Jeg har senere fått bragt på det rene at der av acetonen blev laget 2000 tåregasspatroner som skulde anvendes ved eventuell invasjon. Dette var i slutten av april.

De som skulde og måtte ha dette underlige stoff, var ingen mindre enn "Sabotørenes landsforbund!" Morsom tittel, ikke sant? De hadde forgjeves henvendt sig til alle mulige, men ikke engang kontorsjefen i forsyningsdepartementet klarte å skaffe det. Hans og alles forbauselse over at vår klubb kunne prestere å skaffe og i slik mengde, var derfor stor.

1945 er et historisk år også for "Forsvarsklubben", for da freden kom i mai måned, kunne vi atter tone flagg og begynne på arbeidet for vår kjære marine. Da der ikke ennå var stoff å oppdrive til skjortesøm, nøiet vi oss med å begynne på strikking av strømper for dem ble der nok alltid bruk. Vi vendte oss straks til Sanitetet og Intendanturet og tilbød vår tjeneste, og i oktober måned fikk vi tildelt jageren "Stord" som "Juleskib". Vi hadde i alle år hatt et bestemt skib å forære julepresanger til og vi ble meget fornøiet over å få "Stord" som vårt.

Julegaver til Stord.

Da vi forespurte om hvor mange mann der var på Stord, fikk vi til vår forskrekkelse høre at der var 230 ombord. Vi hadde jo ikke lengere tid på oss enn til 1ste desember, da måtte våre gaver være ferdige. Vi hadde ønsket å kunne forære gode, varme strømper til dem allesammen, men tiltross for intenst arbeide og stor tilslutning også fra ikke medlemmer, måtte vi nøie oss med å lave pulsvanter og votter til endel, dette tok nemlig ikke så lang tid. Men så var det noe annet vi kunne gjøre, og det var å be forskjellige firmaer om bistand. Og alle dem vi vendte oss til gav av et godt hjerte. Vi fikk tobakk fra Tidemand, bøker, spill, visehefter, kort fra Damm, herlig skrivepapir fra Moestue og Cie, sjokolade fra Freia, så våre pakker ble så store og mange at de måtte hentes med varebil. Jeg skal si vi var gla og lettet da pakkenene var vel ombord den 4de desember.

Stord ble liggende i Oslo julaften, og det ble nok jubel ombord da gavene ble pakket opp. Det vidner mange takknemlige brever tilstrekkelig om.

Nu hadde vi under pakningen spøkt og sagt at vi skulde så ønske at vi fikk komme ombord og se skibet, men vi trodde ikke for alvor at dette skulde kunne la sig gjøre. Dobbelt stor ble derfor vår glede da Velferdsoffisereren en dag telefonerte og innbød alle de "glade givere" til kaffelag ombord. Han ble jo litt forskrekket da han hørte vi var 20 damer som hadde hatt denne julejobben, men så elskverdig at

"naturligvis det blir jo litt trangt, men vi får forsøke å klare det". Jeg hadde i mitt stille sinn håpet at endel av damene vilde si at "nei takk, kl. 3 er en umulig tid, da må jeg være hjemme og lage middag". Men alle kunne, der var ikke nei i deres munn. Så troppet vi da opp en hel flokk gamle, nokså stivbente damer, og det var et pussig syn da vi kravlet ombord, hjulpet av smilende unge gaster og officerer, som ikke med en mine forrætte at de muligens hadde ventet sig litt yngre årganger. Da en av damene senere ytret at kanskje de var blitt skuffet over at vi alle var så gamle, svarte en ung officer, "Å nei da, unge, vakre damer har vi mere enn nok av". Jeg skal si det ble en hyggelig fest. Vi fikk deilig kaffe, kringle, likør og cigaretter. Der ble holdt taler, pratet og ledd, men mest interessant var det da en av de unge officerer, løytnant Ovren, som hele tiden fra første stund hadde vært med på Stord i de mange spennende opplevelser, fortalte om dengang de var med på å senke Scharnhorst. Det var underlig så helt fra første hold å få høre om våre gutters strålende innsats, og var vi begeistret for dem før, ble vi det ennu mere nu da vi fikk høre detaljene om båtens ærefulle tokt. Det gjorde også et dypt inntrykk på oss den beskjedne, bramfrie måte løytnant Ovren fortalte på, det var akkurat som om det var verdens mest dagligdagse ting å være på jakt etter Scharnhorst.

Nå har vi for alltid sluttet vennskap med Stord, og vi skal om mulig fortsette med å sende julegaver.

Tilslutt vil jeg her citere endel av de takkeskrivelser som er innløpet, og tar først et brev fra fru Thomassen, oldfruen på det internasjonale sjømannshjem i Oslo.

Kjære fru Batzer,

Igjen må jeg få lov å takke Dem og damene i Deres klubb hjertelig for de tykke, deilige strømper jeg mottok til sjømennene. De kan tro sjømennene er takknemlige, mange av dem har jo mistet alt under torpedering eller forlis.

Godt nyttår og hjertelig takk for hjelpen i det gamle år.

Beste hilsen, Johanne Thomassen.

Brever fra Troppsførerne.

Oslo, 2. oktober 1945.

1. Til fru Batzers klubb.

Vi mottok i okkupasjonsårene gjennom en av våre folk endel sanitetsmateriell fra Deres klubb. Den innsats og offervilje som De og Deres klubb på denne måte viste, kan ikke vurderes høit nok. Viljen til å bekjempe Nasityrraniet og frigjøre vårt folk ga sig utslag på mange områder. Ved hjelp av den offervilje som Deres klubb og lignende organisasjoner viste, lyktes det oss å skape det som vi hadde satt oss som mål.

Vi takker Dem og Deres klubb på det hjerteligste for all den bistand dere har ydet oss.

Hjemmestyrkene, 1.1312.

Sverre Frøland.

2. 300/13251.

Fru Vik, Josefinegate 16.

Med dette bekreftes at tropp 300/13251 som jeg da var troppssjef for, fikk utlevert ca. 40 posere med forskjellig utstyr, som var oss til stor nytte i vår tjeneste i Mil.org. Posene fikk vi utlevert gjennom fru Vik, og vi retter derfor vår takk til henne. Særlig vil vi få takke for de deilige strømper og skytevotter som alle gutta var så begeistret for.

Oslo, 8. desember 1945.

Hjemmestyrkene, O 13250.

Arne Henriksen, tidl. forsyningssjef.

Citater fra dr. Bjørn Bakke's brev til vårt mellomledd, fru Eya Tobiassen.

3. Bjørn Bakke, Lege.

Kjære fru Tobiassen!

Dikemark, den 10/10-45.

Velkommen tilbake fra utlandet!

Nu da ragnarokket er over, har De vel interesse av å vite hvor det tok veien, alt det sanitetsmateriel som De og Deres "kolleger" produserte i så store mengder. Jeg skal da først gi endel opplysninger om hvordan vår forbindelse kom istand, idet jeg går ut fra at også det kan ha en viss interesse for Deres kolleger.

Høsten 1941 begynte vi endel venner å utarbeide planer for et sanitet blandt medisinske studenter. Vi stillet oss som første mål å få tilveiebragt 100 førstehjelpstasjoner som hver kunde betjene et kompani. Vi søkte kontakt med endel kirurger, internister og militærleger, og fikk her en mengde gode råd med hensyn til førstehjelpstasjonenes utstyr.

.....

Utstyret, som altså var fordelt blandt ca. 100 medisinerere, blev beordret plasert enten på de respektive innehaveres hjemsteder, eller andre nærmere angitte steder. Foruten disse 100 komplette utstyr fikk vi anledning til - til betydelig reduserte priser - å skaffe henimot 100 andre medisinerere supplement til det utstyr de hadde fra før, således at der ialt faktisk var ca. 200 førstehjelpstasjoner. Samtlige medisinerere i II. og III. avd. som vi kunde regne som "sikre", omlag 290, ble innrullert i kode og fullt meldingssystem oppsatt for mobilisering i løpet av et par timer. Vi hadde nemlig under vårt arbeide med tilveiebringelsen av førstehjelpstasjonene fått kontakt med det illegale sanitets ledelse via prosector Torgersen, Rikshospitalet.

Det viste sig imidlertid at de menige i de illegale militærorganisasjoner ikke var særlig vel utstyrt med sanitærmateriel, og det kom derfor som en kjær overraskelse at apoteker Tobiassen satte oss i forbindelse med Dem, således at vi kunne få nytte godt av Deres og Deres kollegers arbeide. Vi førte aldri noe regnskap med hvor mange poser med sanitærutstyr vi mottok, men distribuerte dem efter beste skjønn sammen med de

mengder av kompresser og enkeltmannspakninger De skaffet oss. Først ble alle førstehjelpstasjonsinnehavere tilbudt det antall de ønsket, videre fikk søster Ruth Andresen, laboratoriesøster ved kir.avd. A., Rikshospitalet (en tid professor Holsts sekretær), tildelt store mengder. Vi vet at hun hadde forbindelse med Opland-Hedemarkområdene bl.a., men da hun i 1944 måtte dra av landet og fortiden befinner sig som oversøster ved feltsykehus i nærheten av Tromsø, har vi ikke fått anledning til å forhøre oss om hvor det materiel hun mottok tok veien. En fetter av mig, agronom Paul Thode, mottok ca. 300 poser med sanitærmateriel. Han forteller at han har delt dette ut videre blandt sine venner i området Grorud. En hel del av mottagerne uttrykte overfor ham sin hjertelige takk, og da en stor del av disse våren 1945 måtte dra "på skauen", kom utstyret vel med. Et par av mottagerne måtte ta sig over til Sverige, og også disse skal ha gitt uttrykk for sin takknemlighet, bl.a. over at de var blitt utstyrt med gode strømper.

Som det forhåpentlig vil fremgå av det jeg her har nevnt, var Deres arbeide særdeles verdifullt for oss, og også til stor hjelp for endel av de menn som senere er blitt kalt "Gutta på skauen" og Jegere i Milorg.

På alle mottagernes vegne: Hjertelig takk!

Erbødigst

Bjørn Bakke (sign.)

De "kolleger" som dr. Bakke nevner er Forsvarsklubben av 1936. De poser og strømper han takker for var fra oss.

Brev fra Stord.

15/1.46.

Fra Sjefen.

Jageren Stord.

Til fru Clara Batzer, N.K.F.V.

Motta min hjerteligste takk for julegavene. Guttene på Stord er Dem og Deres kolleger meget takknemlig for denne oppmerksomhet på julekvelden, som altså endel av besetningen også i år måtte tilbringe utenfor hjemmet.

Jeg har med interesse lest de to trykte brosjyrer, og vil uttale min beundring for frøken Jacobine Rye, som har vært mere fremsynt enn de ansvarlige myndigheter. Det har vært forfriskende å se at der allerede 1. juni 1935 fantes en slik forsvarsvilje blandt kvinnene, og den hyldest som blev gitt frøken Rye dengang, taler idag sterkt til fordel også for undertegnerne.

Jeg sender min honnør til dere alle.

Deres Sjur N. Østervold.

Som det fremgår av denne skrivelse hadde kaptein-løitnant Østervold fått den oppfatning at vi var medlemmer av Norske Kvinners frivillige Verneplikt. Men det var rimelig, for jeg hadde sendt endel trykte ting om frøken Rye, som jeg fortalte hadde stiftet vår klubb, og på disse stod N.K.F.V. Jeg ønsker nemlig ved alle anledninger å holde minnet om Jacobine Rye levende. Henne tilkommer æren for vårt arbeide, og vi må aldri glemme henne, som er vårt store forbilde når det gjelder fredrelandskjærighet, som også på andre felter. Det er et stort tap for alle dem som ikke har hatt den lykke å møte henne.

Ja nu går altså klubben atter inn for sitt egentlige formål: Hjelp til Norges marine, og lever vi til vi neste gang kan fremlegge en fullført 5-årsplan, må den forhåpentlig ikke stå de tidligere tilskamme.

Resultatet av 2nen femårsperiode: 1940 - 45.

Strikket strømper og votter:

Strømper	1500
votter utallige.	

Sydd skjorter	100
sykehus skjorter	24.

Pakket tusenvis av kompresser, lavet bind, enkeltmannspakker.

<u>Lavet</u> poser	1500.
--------------------	-------

Skaftet medisiner og tran for flere tusen kroner.

Forsvarsklubbens medlemstall:

1941	74
1942	79
1943	67
1944	65
1945	65.

Budgettene:

1941	1086.99
1942	456.25
1943	1700.-
1944	2251.-
1945	2215.25.

Styret og medhjelpere til dette har i disse 5 år vært:

Fru Clara Batzer, fru Ragna Handberg, fru Ingeborg Rosenlund, fru Gudrun Grønn, frk. Hanna Østbye, frk. Tulli Olsen, frk. Nissen-Lie, frk. Gudrun Diesen, fru Bibben Berg.

Til medlemmene fra formannen.

Når vi nu idag, på tiårsdagen for klubbens stiftelse samles til fest, har vi den store glede atter igjen å kunne trede frem under vårt kjære, gamle navn, "Forsvarsklubben av 1936". Dette navn har Jacobine Rye gitt oss, og vi må bære det med ære. Det har naturligvis vært mig en ære at klubben har villet bære mitt navn i de fem mørke krigsårene, men nu kan vi atter gå ut i dagslyset og virke, som vi lovet frk. Rye, for vår stolte lille marine.

La mig så idag få rette en varm takk til alle som fulgte i disse krigsårenes mange mystiske foretagender. En takk for den tillit dere alle viste mig, idet dere nok alle forsto at det var litt risikable ting vi vovet oss ut i, selv om dere ikke fikk vite alle detaljer. Dette mente jeg nemlig var riktig, for skulde ulykken være ute, og vårt arbeide bli oppdaget, så kunne jo bare jeg drages til ansvar herfor. Ja, takk allesammen fordi dere, som jeg mente at vi måtte gjøre noe for våre gutter, som daglig risikerte sitt liv for oss, ja fordi dere ikke var så feige at dere ikke turde røre en finger av redsel for deres eget lille liv.

Den som jeg først vil vende min takk til er fru Cora Vik. Hva skulde vi vel ha gjort hvis hun hadde lukket sin dør for oss? Nei, hun forsto at denne klubb som hun jo selv er medlem av, hadde en stor betydning, og da kommunen rekvierte klubblokalene, lot hun oss få lov til å arbeide i sitt eget koselige hjem. Hun fant sig tålmodig i at vi søplet og bøsset til, hun stelte godt for oss og frydet sig over å se hvor vi koset oss. Ja, det var virkelig et av lyspunktene i vår tilværelse alle de møter vi hadde i Josefinegate 16. Når flyene dundret over hodene på oss, når sirenene hylte, da satt vi bare ganske rolig og arbeidet og hygget oss, og følte glede over at vi også deltok i arbeidet for vårt land, selv om dette arbeide ikke var så overveldende stort.

At fru Vik personlig deltok i det mest risikable i vårt foretagende, har dere kanskje ikke visst. Jo, hun oppbevarte jo i sin kjeller våre saker og var tilstede når jeg møtte opp for å levere ut til troppssjefene. Så vi hylder henne idag allesammen så varmt vi kan.

Så vil jeg takke dere alle for den store tillit deres viste mig på alle måter. Uten nølen fulgte dere hvor jeg ba om det, uten mistillit tillot dere mig gang på gang å forlange penger i kassen, uten at jeg fremla bilag. Dere vil nok finne mange lapper i regnskapet som bare lyder slik: Fru Batzer kr. 100. o.l. Det var jo til alle de varer vi måtte skaffe, såsom medisiner, vatt, gas, osv. men bilag for dette kunne jeg jo ikke få, da varene var skaffet under disken, så jeg aldri fikk regning på dem. Ja, et slikt styre som mitt, og en slik forsamling medlemmer tror jeg ikke det finnes maken til. Men dere forsto jo også alle dere som har kjent mig i de forløpne 10 år, at jeg er en despot, at jeg arbeider best når jeg får lov til å disponere selvstendig, og da ingen av dere var villige til å overta jobben som formann, måtte dere gjøre gode miner til slett spill, og la mig få husere som jeg best kunne.

Denne min despotiske natur var det jo som bevirket at jeg i sin tid meldte mig ut av N.K.F.V. og dette som egentlig er en feil var jo i dette tilfelle bare heldig, for det gav støtet til dannelsen av vår høit fortjente klubb. Så aldri så galt det er jo godt for noe!

Så vil vi idag minnes alle dem som enten er døde eller fraværende. Først naturligvis vårt store forbilde frøken Jacobine Rye. Hun skulle ha gledet sig i dag, hun elsket denne lille klubben og var stolt av den. Og vår redogjørelse idag for vårt illegale arbeide ville netopp ha fylt henne med beundring, rede som hun alltid var til å anerkjende andres arbeide. Hun vilde sikkert idag ha sagt oss noen pene ord og sluttet med sitt valgspråk "Norske Kvinde, fremad marsj". Nu er Norge atter fritt og dere må alle ta fatt med fornyede krefter, det trenges jo nu mere enn noensinde.

Vårt kjære aresmedlem fru Else Christensen er sikkert med oss i tankene idag. Det var et uerstattelig tap for oss alle, ikke minst for mig, at hun måtte reise fra Oslo. Og vi hylder henne idag og sender våre hjerteligste hilsener.

Av døde medlemmer vil jeg bare nevnte et, fru Kirsten Petersen. Vi som traff henne minnes henne med kjærlighet og takk. Hun var av den sort som vi burde ha mange flere av, fylt av brennende fedrelandskjærlighet og pliktfølelse. Hun skaffet ustanselig nye medlemmer og arbeidet for vårt forsvar til samme dag hun falt om. Ja, ære være hennes minde.

Så vil jeg idag på 10-årsdagen be dere alle som takk til mig, love aldri å svikte vår klubb og dens formål, vår norske marine. Jeg har selv gitt det løfte til Jacobine Rye da hun lå på dødsleiet, og jeg skal holde mitt ord så lenge jeg lever.

Altså norske kvinner:

"Fremad marsj".

Oslo, 20de mars 1945.

Clara Batzer.